

24. april 2014

j.nr. AJC-021-019b

SFU's beretning 2013

Tilskud til digitale læremidler / Projekt it i folkeskolen

Også i 2013 har SFU haft sit hovedfokus på regeringens og KL's projekt for digitalisering af folkeskolen.

Regeringen har i perioden 2012-2015 afsat 500 mio. kr. til at øge anvendelsen af it i folkeskolen. Størstedelen af pengene skal ydes som tilskud til kommunernes indkøb af digitale læremidler, hvor puljen bruges til at dække 50 % af udgifterne. I 2012 blev der afsat 50 mio. kr. i tilskudsmidler, hvoraf ca. 70 % blev brugt og resten overført til 2013. I 2013 blev der afsat nye 80 mio. kr., hvilket sammen med den ubrugte del af de afsatte midler fra 2012 medførte, at der sammenlagt var ca. 94 mio. kr. til rådighed. De endelige tal for, hvor stor en del af de afsatte midler for 2013 der rent faktisk er blevet brugt, forventes offentliggjort ultimo april 2014.

Ministeriet for Børn og Undervisning har hvert år offentliggjort tilskudskriterier, som læremidlerne skal opfylde for at være tilskudsberettigede. Det er de tilskudsberettigede læremidler, som både forlag og undervisere retter deres opmærksomhed imod, og derfor har tilskudskriterierne væsentlig betydning for de digitale materialer, der bliver udviklet.

Forlagene ønsker som branche at være medspillere i forhold til at få regeringen og KL's ambitiøse projekt til at lykkes, og SFU har over for beslutningstagerne meddelt, at vi meget gerne vil bidrage med de erfaringer og den indsigt, forlagene har omkring både læremidlerne og markedet.

Foreningen har været i aktiv dialog med embedsmænd fra Undervisningsministeriet, UNI-C, KL, Erhvervsministeriet samt medlemmerne af Undervisningsudvalget for at få sat fokus på betydningen af de tildelingskriterier, som regulerer, hvilke læremidler som kan få tilskud. Og foreningen er repræsenteret i det Samarbejdsforum, som Sekretariatet for it i folkeskolen har nedsat, og som skal medvirke til at kvalificere udviklingen af nye digitale kvalitetsprodukter.

I januar 2014 kom SFU med en række nye anbefalinger, der tager højde for tildelingskrite-

rierne for 2014.

SFU anbefaler, at:

- *Tilskudsperioden forlænges med to år til og med 2017.*
- *Allerede godkendte digitale læremidler skal være godkendte i hele tilskudsperioden.*
- *Tildelingskriterierne skal offentliggøres minimum 1 år før, de træder i kraft. Som en konsekvens heraf skal tildelingskriterierne for 2014 også gælde for 2015.*
- *Tildelingskriterierne skal underlægges systematiseret høring blandt berørte relevante parter forud for fastsættelsen af disse.*
- *Igangsættelse af pilotprojekt, hvor best practice med køb af enkeltelementer/enkeltdeler kan testes.*

Hovedfokus er anbefalingen om en toårig forlængelse af tilskudsperioden. I marts 2014 afholdt Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg en offentlig høring om status for projektet i folkeskolen, og det blev fra flere sider italesat, at der ikke har været den parathed i markedet, som var forudsat, da projektet blev rullet ud i 2012. It-infrastruktur, manglende hardware, manglende lærerefteruddannelse m.m. er nogle af de forhold, der har bevirket, at efterspørgslen efter digitale læremidler har været mindre end forudset. Der er en udvikling i gang, men risiko for en opbremsning, hvis tilskudspuljen falder bort ved udgangen af 2015.

Der er pt. udviklet i alt 460 digitale læremidler, som alle opfylder de respektive tildelingskriterier.

Copydan – digitale aftaler

Som et resultat af SFU's og Copydan Tekst og Nodes strategi for fremtidige digitale aftaler i 2012, har Copydan Tekst og Node i 2013 og 2014 forhandlet og indgået nye rammeaftaler, som muliggør digital kopiering på alle uddannelsesområderne med undtagelse af universiteterne. Det forventes, at alle uddannelsesinstitutioner omfattet af de nye rammeaftaler har tilsluttet sig inden udgangen af april 2014. Forhandlingerne om en ny rammeaftale med universiteterne er endnu ikke påbegyndt.

Erfaringerne pt. er, at kopimønsteret fra den analoge verden overføres til den digitale verden. Det har været vigtigt for SFU at kunne imødekomme undervisningsinstitutionernes digitale kopieringsbehov, således at undervisningsinstitutionerne ikke oplever, at deres muligheder for at kopiere bliver forringet som følge af den digitale udvikling, og således at forlagene sikres indtægter, når deres materialer bliver kopieret.

Piratkopisager

På det analoge område foregår der fortsat ulovlig kopiering i kopicentre.

Retten i Odense idømte den 18. februar 2013 ejeren af kopiforretningen Mr. Copy 6 måneders ubetinget fængsel for ulovlig kopiering af lærebøger. Ejeren blev samtidig fradømt retten til at drive kopiforretning. Sagen vedrørte indscanning, kopiering og videresalg af 1957 værker, samt placering af 1534 værker på et livedrive med henblik på videresalg. Sagen blev anket af ejeren af kopiforretningen og er berammet til den 12. og 13. august 2014. På trods af straffedommen driver ejeren af kopiforretningen Mr. Copy fortsat ulovlig kopivirksomhed. Forlæggerforeningen politianmeldte på ny ejeren den 22. august 2013, og ransagning fandt sted den 6. november 2013, hvor der blev fundet kopibøger på ejerens computerskrivebord. Vi afventer pt. politiets videre skridt i sagen.

På det digitale område opleves et øget antal sager om ulovlig kopiering/deling af indscannede lærebøger mv. Særligt har der været et øget antal episoder, hvor indscannede lærebøger er blevet delt i lukkede grupper på Facebook, men der er også set eksempler på egentlige ulovlige kommercielle udbud. I nogle sager har der været behov for politianmeldelse, mens andre sager har kunnet løses qua dialog med dem, der har tilgængeliggjort lærebøgerne. SFU har nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til håndteringen og forebyggelsen af disse sager.

SFU samarbejder tæt med RettighedsAlliancen i de kopisager, som enten vedrører flere medlemmer eller som er af principiel karakter.

Overdragelse af underviseres ophavsret / Open Educational Resources

I 2013 blev SFU opmærksom på, at en række organisationer, som repræsenterer undervisere på erhvervsskolerne, har indgået aftaler med undervisningsinstitutionerne, der til en vis grad overdrager undervisernes ophavsret til skolerne. Forfatterne til læremidler til de mellem lange og videregående uddannelser er typisk undervisere, som kan bidrage med praktisk erfaring og indsigt. SFU har derfor været i dialog med UBVA, som har ledet forhandlingerne, om aftalernes indhold for at forsøge at sikre, at aftalerne ikke i unødigt omfang begrænser eller i værste fald forhindrer undervisernes muligheder for at lave aftaler med forlagene om at udgive læremidler. SFU har haft fokus på, at ophavsretten fortsat skal være hos underviserne, når materialet laves i fritiden og ikke specifikt er udarbejdet til undervisningsbrug.

Aftalerne rejser også en mere principiel problemstilling, fordi flere af bestemmelserne i aftalerne indikerer, at erhvervsskolerne ønsker at agere på det kommercielle marked, og SFU tog derfor initiativ til et møde med rektor for Århus Købmandsskole, som dog afviste, at skolen havde intention om at bedrive forlagsvirksomhed.

SFU er opmærksom på udviklingen og på at få synliggjort, at det er afgørende, at undervisningsinstitutionerne ikke kommer til at spænde ben for, at vi i Danmark har et marked for lærebøger udgivet af forlag, som er uafhængige af kommercielle og politiske interesser.

SFU's strategiseminar

SFU afholdt den 17. december 2013 strategiseminar. På seminaret blev det drøftet, på hvilke interesseområder – i tillæg til projekt it i folkeskolen – SFU skal have sit primære fokus i 2014. Der er blevet nedsat arbejdsgrupper for så vidt angår piratkopiering samt strategi på området for hhv. de gymnasiale uddannelser, voksenuddannelser og de mellemlange videregående uddannelser. Det forventes, at der snarest muligt ligeledes nedsættes arbejdsgrupper for områderne for erhvervsskoler og lange videregående uddannelser.

Diverse

Forretningsudvalget har besluttet, at der i SFU er behov for en næstformand, som kan supplere formanden i forbindelse med de mange møder med eksterne interessenter, og udpegede i marts 2014 Hanne Salomonsen, direktør Gyldendal Uddannelse, som næstformand.